

Malmö högskola
Lärarytbildningen
Barn Unga Samhälle

Examensarbete
15 högskolepoäng

Förskollärares syn på rörelse

En studie gjord på två förskolor i Skåne

Preschool teacher's perspective on physical activity
A study conducted at two preschools in southern Sweden

Caroline Nilsson

Abstract

Titel: Förskollärares syn på rörelse – en studie gjord på två förskolor i Skåne

Författare: Caroline Nilsson

Den här studien inriktar sig på förskollärares syn angående barns rörelse i förskolan. Syftet är att undersöka vilken syn förskollärare ute på två förskolor i Skåne har angående barns rörelse och vilken betydelse förskolornas inne- respektive utemiljöer har i relation till barnens rörelsemöjligheter. Undersökningen är gjord på en förskola som har tillgång till skog och hav och en förskola som inte har det. Syftet med detta är att jämföra förskolorna för att se om det finns några skillnader eller likheter kring synen på barns rörelse och om förskolornas olika miljöer har någon betydelse för rörelsemöjligheterna. Metoden som undersökningen bygger på är kvalitativa intervjuer med fyra förskollärare, två från vardera förskola, och även observationer av förskolornas inne- och utemiljöer. Till undersökningen har det använts en del tidigare forskning och teoretiska utgångspunkter kring ämnet. Frågeställningarna undersökningen är baserade på är följande: Hur ser förskollärarnas inställning ut angående barns rörelse? Vilken/vilka möjligheter till rörelse ges barnen på förskolorna? Vad anser förskollärarna om och vilken betydelse har förskolans inne- respektive utemiljö i förhållande till rörelse? Finns det några skillnader/likheter gällande synen på barns rörelse och miljöns betydelse för rörelse mellan de två förskolorna?

Ur studiens resultat framgick det att alla förskollärarna uppfattade rörelse som något betydelsefullt för barnen, men för att barnen ska få bra möjligheter till rörelse är vistelsen i utemiljön av stor betydelse då fysiska fartfyllda aktiviteter inomhus är begränsade. Resultatet visar också att närmiljöns utformning inte har någon större betydelse för möjligheten till rörelse.

Nyckelord: rörelse, förskollärare, innemiljö, utemiljö

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1:2 Upplägget av arbetet	7
1:3 Syfte och frågeställningar	8
2. Tidigare forskning och teoretiska utgångspunkter	9
2:1 Motorisk utveckling	9
2:2 Rörelse, självkänsla och social gemenskap.....	10
2:3 Rörelse utanför förskolan	10
2:4 Förskolans betydelse för rörelse.....	11
2:5 Rörelse – Inläring	12
2:6 Förskolans miljö.....	12
2:6:1 Utomhusmiljön.....	13
2:6:2 Inomhusmiljön	13
3. Metod	15
3:1 Metodval	15
3:2 Urval.....	16
3:2:1 Beskrivning av förskollärarna Anna och Mats	17
3:2:2 Beskrivning av förskollärarna Ulla och Tina	17
3:3 Genomförande	18
3:4 Bearbetning av det insamlade materialet	19
3:5 Forskningsetiska övervägande	19
4. Resultat och analys	20
4:1 Hur ser förskollärarnas inställning ut angående barns rörelse?.....	20
4:2 Vilken/vilka möjligheter till rörelse ges barnen på förskolan?	21
4:3 Vad anser förskollärarna om och vilken betydelse har förskolans inne respektive utemiljöer i förhållande till rörelse?	22
4:3:1 Förskolornas inomhusmiljöer	22
4:3:2 Förskolornas utomhusmiljöer	24

4:4 Finns det några skillnader/likheter gällande synen på barns rörelse och miljöns betydelse för rörelsen mellan de två förskolorna?.....	25
5. Avslutande diskussion	27
5:1 Resultatdiskussion.....	27
5:2 Metoddiskussion	29
5:2 Vidare forskning.....	30
6. Referenslista	31
Bilagor	
Bilaga 1 intervjufrågor.....	33

1. Inledning

Läroplanen för förskolan (Lpfö 98) understryker vikten av fysisk aktivitet för barn och miljöns utformning. Där står det att:

- ”Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande...”
- ”Arbetslaget skall ansvara för att arbetet i barngruppen genomförs så att barnen får stöd och stimulans i sin motoriska utveckling...”
- ”Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som, lek, bild, rörelse, sång musik och dans och drama...”
- ”Verksamheten skall ge utrymme för barnens egna planer, fantasi, kreativitet i lek och lärande såväl inomhus som utomhus. Utomhusvistelsen bör ge möjlighet till lek och andra aktiviteter både i planerad miljö och i naturmiljö” (Skolverket, 2006, ss 7-10).

Förskolan spelar en viktig roll här eftersom många barn, hela 83 % enligt Barnombudsmannen (2007), tillbringar sin dag där. Därför är det bra om förskolorna kan erbjuda utvecklande och stimulerande miljöer för barnens rörelseutveckling.

Denna undersökning går därför ut på att ta reda på vilken syn förskollärare ute på två förskolor i Skåne har angående barns rörelse och vilken betydelse förskolornas inne- respektive utemiljöer har i relation till rörelsemöjligheterna. När det skrivs om rörelse så betyder det fysiska aktiviteter som till exempel springa, hoppa, klättra, krypa, promenera, cykla m.m.

1:2 Upplägget av arbetet

Upplägget av arbetet kommer att se ut på följande vis. Först en genomgång av undersökningens syfte och frågeställningar. Därefter beskrivs en del tidigare forskning samt teoretiska utgångspunkter. Efter det kommer en ingående beskrivning av metodens olika delar som metodval, urval samt genomförande. När det har beskrivits kommer vi till den mest

angelägna delen nämligen resultat och analys som sedan följs av en avslutande diskussion av resultatet och metoderna. Avslutningsvis tas det upp förslag på vidare forskning.

1:2 Syfte och frågeställningar

Syftet med den här undersökningen är att undersöka vilken syn förskollärare ute på två förskolor i Skåne har angående barns rörelse och vilken betydelse förskolornas inne- respektive utemiljöer har i relation till barnens rörelsemöjligheter. Den ena förskolan som ska undersökas är en förskola som har tillgång till skog och hav medan den andra förskolan inte har det. Syftet med detta är att jämföra förskolorna för att se om det finns några skillnader eller likheter angående synen på barns rörelse i förskolan och om de olika miljöerna har någon betydelse för rörelsemöjligheten.

För att uppnå syftet med undersökningen används följande frågeställningar:

- Hur ser förskollärarnas inställning ut angående barns rörelse?
- Vilken/vilka möjligheter till rörelse ges barnen på förskolorna?
- Vad anser förskollärarna om och vilken betydelse har förskolans inne- respektive utemiljöer i förhållande till rörelse?
- Finns det några skillnader/likheter gällande synen på barns rörelse och miljöns betydelse för rörelsen mellan de två förskolorna?

2. Tidigare forskning och teoretiska utgångspunkter

I det här kapitlet kommer en del tidigare forskning och teoretiska utgångspunkter att beskrivas. Den tidigare forskningen och de teoretiska utgångspunkterna kommer i arbetet att användas för att både styrka och problematisera resultatet. Kapitlet är uppdelat i åtta underrubriker, vilka är: motorikens utveckling, rörelse självkänsla och social gemenskap, rörelse utanför förskolan, förskolans betydelse för rörelse, rörelse – inlärning, förskolans miljö, utomhusmiljön och inomhusmiljön.

2:1 Motorisk utveckling

Annerstedt i Grindberg och Langlo Jagtøien (2000) menar att motorisk utveckling ”... innebär att ett barn gradvis tillägnar sig olika färdigheter som har med rörelse och förflyttning att göra” (s 31). Grindberg och Langlo Jagtøien delar upp kroppens olika rörelser i grovmotorik och finmotorik. Grovmotoriken är stora rörelser som sitta, rulla, krypa, gå, springa m.m., och finmotoriken innebär de mer finare och begränsade rörelserna som används när man ska gripa och skriva med händerna. Till finmotorik hör även munnen och ögonen. Öga/hand och öga/fot koordinationen betraktas också som finmotoriskt arbete.

Grindberg och Langlo Jagtøien (2000) påstår att oavsett vilket kön eller etnicitet man tillhör så utvecklas den motoriska utvecklingen lika på alla människor efter vissa principer och i en viss ordningsföljd. Detta kallar de för olika utvecklingsstadier eller mognadsnivåer. Dessa utvecklingsstadier eller mognadsnivåer anser Grindberg och Langlo Jagtøien att barnen passerar olika snabbt och på olika sätt beroende på flera faktorer, som till exempel vilken miljö de vistas i. Författarna menar att både psykiska och fysiska faktorer inverkar på den motoriska utvecklingen.

2:2 Rörelse, självkänsla och social gemenskap

Ellneby (1993) har i sin studie kommit fram till att barn måste få tillfälle till att träna på nya rörelser så de kan automatisera dem. Ellneby hävdar att barn som lyckas med en rörelse känner glädje, vilket i sin tur stärker barnets självförtroende som sen i sin tur gör att barnet vill lära sig nya rörelser. Även Nilsson och Näsmark (1975) tar upp att barn får stärkt självkänsla av att kunna behärska sin kropp. Likaså betonar Piaget att självkänslan och jagbilden påverkas positivt genom rörelse (Klinta, 1998).

Grindberg & Langlo Jagtøien (2000) har kommit fram till att barn som känner trygghet i sin egen kropp lättare kan känna tillit till andra jämfört med de barn som är rörelsemässigt osäkra. Vidare tar författarna upp att när barnet känner trygghet i sin egen kropp har den också goda möjligheter till att bli delaktig i kamraternas lek. Folkhälsoinstitutet (1997) skriver i sin bok ”Vårt behov av rörelse”, att om barn inte har fått tillräckligt med möjligheter till rörelse i uppväxtåren kan det påverka deras fysiska och sociala utveckling negativt. De menar att barn som har en dåligt utvecklad motorik ofta riskerar att bli uteslutna ur kamraternas lekar. Detta medför i sin tur att dessa barn får ännu svårare för att utveckla sin motorik och hamnar i en ond cirkel. Ericsson (2005) anser att rörelseträning i grupp utvecklar de sociala förmågorna och i gruppen lär sig barnen även att samarbeta och anpassa sig till gemensamma regler.

2:3 Rörelse utanför förskolan

Ericsson (2005) anser att dagens barn rör sig för lite. Hon menar att tv och dator har blivit det nya tidsfördrivet för dem. I vissa sammanhang beskriver Danielsson, m.fl. (2001) det här som ett problem eftersom aktiviteter som innehåller dator eller tv oftast inte kräver att barnen behöver röra på sig, de blir mer stillasittande. Danielsson m.fl. upplever att det idag blir allt vanligare att barn åker bil till och från förskolan istället för att gå eller cykla. Vidare tycker författarna att de tydligt kan se att barnens fysiska aktivitet påverkas av de vuxnas livsstil.

2:4 Förskolans betydelse för rörelse

I förskolan använder man inte ordet idrott och hälsa utan enligt Grindberg och Langlo Jagtøien (2000) använder man ordet rörelse. De definierar ordet rörelse som fysisk aktivitet. Enligt Langlo Jagtøien m.fl. (2002) behöver barnen få röra på sig för att orka med vistelsen på förskolan. Ericsson (2005) anser att det i förskolan finns bra förutsättningar för barn att utveckla sina grovmotoriska rörelsemönster. Hon menar att pedagogerna måste ge barn möjlighet till att utföra rörelser där de stora kroppsrörelserna involveras så som rulla, åla, krypa, klättra, springa, hoppa, snurra, gunga m.m. I sin bok ”Rör dig – lär dig” tar Ericsson upp att förskolepersonalen skulle kunna ha nytta av hjärnforskaren Matti Bergstöms teori om att barn har behov av stora, vilda lekar. Dessa lekar innebär att barn behöver ha utrymme, tid och tillåtelse att kunna leka fartfyllda lekar där hela kroppen involveras. Fysisk aktivitet är enligt Danielsson m.fl. (2001) betydelsefullt för att skydda människan mot ohälsa och de anser att barn bör få rörelseintensiva miljöer både inne och ute.

I boken ”Vårt behov av rörelse” (1997) skriver Folkhälsoinstitutet att barn har ett stort behov av rörelse och att de oftast inte behöver motiveras för att röra på sig. Niss och Söderström (2006) anser däremot att det finns en del barn som rör sig mycket under en dag medan andra barn är mer stilla. Författarna upplever att dagens barn rör sig för lite. För att påverka detta anser de att pedagogerna i förskolan ska stödja och uppmuntra barnen till rörelse.

Folkhälsoinstitutet (1997) förklarar att ett barn inte kan sitta still förrän de har kommit tillräckligt långt i sin utveckling. Folkhälsoinstitutet anser att det många gånger i förskolan upplevs som att pedagogerna hellre vill lära barnen sitta stilla istället för att uppmuntra dem till rörelse. En beskrivning om varför ett barn har så stort rörelsebehov och inte klarar av att sitta still för länge finns gjord av Bentsen i Grindberg och Langlo Jagtøien (2000). Det finns en fysiologisk orsak till att barn har så stort rörelsebehov. Detta beror på att barn har mer vattenmängd i sina muskler än vi vuxna, vilket gör att de inte kan sitta stilla under några längre stunder. De behöver variation eftersom muskulaturen ännu inte tål långvarig, ensidig belastning (a.a.).

Barn har enligt Ericsson (2005) en tendens att söka sig till aktiviteter som de känner att de behöver öva på för att bli säkra och kunna automatisera grovmotoriska rörelsemönster. Ifall barnen under en promenad med förskolan vill stanna för att kanske klättra i ett träd, balansera på stockar eller hoppa över diken tycker Ericsson att det är önskvärt om personalen ger tid och utrymme för det. Ahlqvist m.fl. (1990) anser att barnens rörelsebehov bäst tillgodoses i den fria leken. Detta instämmer även Grindberg och Langlo Jagtøien (2000) med. De anser att verksamheten inte ska styras för mycket utan det är viktigare att låta den fria leken ta plats.

Grindberg & Langlo Jagtøien (2000) konstaterar att många av dagens förskolor numera är belägna vid en gymnastiksal. I en gymnastiksal anser Grindberg & Langlo Jagtøien att barnen kan röra sig ordentligt. Ett problem som författarna tycker sig kunna se angående gymnastiksalen är att pedagogerna inte alltid lyckas få någon ledig tid till den, så det ligger på pedagogerna att vara ute i god tid för att boka salen.

2:5 Rörelse - Inläring

Det har enligt Folkhälsoinstitutet (1997) visat sig att ett barn som har en väl utvecklad automatik av sina rörelser ofta har lättare för att koncentrera sig. Ericsson, Catty, och Moser i Ericsson (2005) anser att barn som har problem med det grovmotoriska rörelsemönstret också kan ha problem med exempelvis tal och koncentration. Dåligt utvecklad grovmotorik ger ofta en sämre finmotorik menar Folkhälsoinstitutet (1997). Har barn svårt med sin finmotorik anser författarna att det i hög grad påverkar hur barnet tecknar, skriver, läser och talar negativt. Det som tidigare tagits upp i detta stycke kan sammanfattas med en teori som Grindberg & Langlo Jagtøien (2000) har om att rörelse är en källa till glädje. Mår man fysiskt bra påstår Grindberg & Langlo Jagtøien att man också har lättare för att koncentrera sig vilket de anser leder till en bättre inlärningsförmåga.

2:6 Förskolans miljö

Åhs (1986) anser att barn inte får sitt rörelsebehov tillfredsställt inomhus. Detta tror han många gånger beror på att föräldrarna är rädda för att saker skall gå sönder i hemmet eller att

barnen ska skada sig. Det är viktigt enligt Åhs att pedagogerna på förskolorna blir medvetna om hur barns rörelselek utvecklas och hur viktig utformningen av inne- och utomhusmiljöerna är för att barnen ska kunna utveckla sin rörelseförmåga på ett tillfredställande sätt.

2:6:1 Utomhusmiljön

Enligt Norén-Björn (1993) ska pedagogerna inte se utevistelsen som ett avbrott i det pedagogiska arbetet. Att planera aktiviteter i utomhusmiljö anser Norén-Björn är lika viktigt som det som bedrivs inomhus. Grindberg och Langlo Jagtøien (2000) skriver i sin bok ”Barn i rörelse” att förskolan har ansvar för barnen under den bästa tiden på dygnet, då det är ljus. För uteaktivitet är dagsljus en viktig förutsättning, och uteaktivitet ger i sin tur goda möjligheter till rörelse.

Granberg (2000) har konstaterat att småbarns lek till största del består av motoriska övningslekar där de tränar sig på att kontrollera sin kropps olika rörelser. Med tanke på det påpekar Granberg att det är bra om förskolan kan ha en varierande utemiljö med till exempel, ojämnheter, trappor, undanskymda vrår, öppna platser och plana ytor.

Rörelseträningen bör inte bara ske på förskolans utegård anser Ericsson (2002), utan den bör även ske i någon närliggande skog eller park som kan ge barnen en mångsidig träning i koordination, kroppsuppfattning och rörelse. Ericsson anser att utemiljön kring många förskolor i dagens samhälle mest består av plana ytor. Vidare betonar hon att barn behöver få känna glädje att röra på sig och förstå att naturen kan bidra till lustfylld rörelse.

2:6:2 Inomhusmiljön

När barnen är inomhus hävdar Grindberg & Langolo Jagtøien (2000) att de oftast ägnar sig åt aktiviteter som kräver mindre utrymme som till exempel sång, dans, lek m.m. Innemiljön på förskolan har enligt Grindberg & Langolo Jagtøien många gånger inte samma möjligheter som utemiljön till fysiska fartfyllda aktiviteter. Höglind och Simonssons (2007) har också i

sin undersökning kommit fram till att det inomhus förekommer mer lugna aktiviteter. Därför anser Grindberg & Langolo Jagtøien (2000) att det är viktigt att ute och innemiljöerna kompletterar varandra och fungerar som en helhet. Vidare anser de ändå att det är bra om det finns plats inomhus för lekar som exempelvis involverar lättare ansträngning som krypande och ålande. De tycker det är viktigt att pedagogerna tänker på att bereda plats för viss fysisk aktivitet när innemiljön på förskolan planeras. Det är alltså viktigt att se till att man inte övermöblerar förskolan, bättre med lite öppna ytor där barnen kan springa, rulla, hoppa, ligga m.m. (a.a.). Här kan vi gå tillbaks till det som Danielsson m.fl. (2001) tryckte på om att det bör finnas bra miljöer för rörelse både inomhus och utomhus. Ur Holmqvist och Peltonens (2007) undersökning finns det pedagoger som anser att barnen måste få röra sig inomhus även om det blir stökigt.

3. Metod

I det här kapitlet beskrivs tillvägagångssättet för materialinsamlandet och hur det sedan har bearbetats. Rubriker i detta kapitel är metodval, urval, genomförande och bearbetning av det insamlade materialet samt forskningsetiska övervägande.

3:1 Metodval

Undersökningen bygger på en kvalitativ studie i form av intervjuer. Enligt Backman (2007) är bland annat intervju en av de vanligaste metoderna att använda sig av i en kvalitativ studie. I en kvalitativ intervju är frågeområdena förutbestämda, men följdfrågorna kan variera beroende på hur den intervjuade svarar. Man använder kvalitativa intervjuer för att få så utförliga svar som möjligt (Johansson & Svedner, 2004). Vid kvalitativa intervjuer finns det både för- och nackdelar. Några nackdelar enligt Larsen (2007) är att det inte går att generalisera vid kvalitativa undersökningar. Det är inte heller säkert att informanterna är ärliga eftersom det kan vara svårare att vara det när intervjuaren sitter framför en än om informanten istället hade fyllt i ett papper som hade varit anonymt. Fördelarna med kvalitativa intervjuer är enligt Larsen bland annat att risken för bortfall minskar eftersom berörda personerna träffas personligen. En annan fördel är att intervjuaren vid ett intervjutillfälle kan ställa följdfrågor för att få ett djupare svar. Efter att ha vägt för och nackdelar mot varandra så ansågs fördelarna med en kvalitativ intervju överväga nackdelarna utifrån undersökningens utgångspunkter och studiens tänkta innehåll.

Eftersom undersökningen går ut på att undersöka förskollärares syn angående barnens rörelse i förskolan så är det enligt Patel och Davidsson (2003) kvalitativa intervjuer som passar bäst. De menar att kvalitativa intervjuer är till för att få en inblick av informantens uppfattning om något. Enligt Larsen (2007) kan kvalitativa intervjuer vara mer eller mindre strukturerade. Larsen anser att det är bra att välja intervjuer som är mer strukturerade om intervjuaren har begränsat med tid till undersökningen och ifall denne inte heller har så stor erfarenhet av intervjuer. Utifrån dessa ovanstående anledningar valdes mer strukturerade intervjuer till denna undersökning, som enligt Denscombe (1998) kallas för semistrukturerade intervjuer. Detta innebär att den intervjuade har en färdig lista med ämnen och öppna frågor som ska

besvaras men att intervjuaren är flexibel vad gäller vilken ordning frågorna kommer i under intervjun (a.a.). Se bilaga 1 med intervjufrågor.

Utöver de kvalitativa intervjuerna kommer det också att göra ostrukturerade observationer kring hur miljön både ute och inne på förskolorna ser ut. Ostrukturerade observationer gör att man kan inhämta information i stora mängder kring ett valt område. Det finns vissa frågor en observatör måste ställa sig innan den ska gå ut och observera oavsett om det är strukturerade eller ostrukturerade observationer som ska göras. En av dessa frågor är hur registreringen av observationerna ska göras (Patel och Davidsson, 2003). I denna undersökning kommer observationerna av miljöerna att ritas upp och allt som ses i de olika rummen skrivs ner. Enligt Patel och Davidsson (2003) ska en observatör så fort som möjligt efter en observationsperiod även skriva en fullständig redogörelse över de gjorda observationerna.

3:2 Urval

Undersökningen är gjord på två kommunala förskolor ur samma kommun. Vidare valdes det ut en förskola som ligger nära både hav och skog och en förskola som inte gör det. Detta för att sedan kunna se om det finns någon skillnad i förskollärarnas syn på hur barnen rör sig i de olika förskolorna och om närmiljön har någon betydelse för barnens möjlighet till rörelse. Genom att ha tittat på kommunens hemsida där de olika förskolorna presenteras valdes just dessa två förskolor ut. Därefter kontaktades förskolorna för att höra om de ville delta i denna undersökning.

Intervjuerna har utförts på två förskollärare från varje förskola, detta för att få ett bredare resultat. Förskollärarna fick själva välja ut de personer som de ville skulle delta i undersökningen så att det blev personer som visat intresse för ämnet. Personerna som intervjuades kommer i texten att ha fingerade namn. De intervjuade är Mats och Anna som arbetar på förskola blå och Ulla och Tina som arbetar på förskola gul.

3:2:1 Beskrivning av förskollärarna Anna och Mats

Förskollärarna Anna och Mats arbetar på en förskola som är belägen i en by där närmiljön mest består av villor och några grönområden. I deras verksamhet utgår de från det enskilda barnets utveckling och behov, nyfikenhet och lust till lärande och lek. Förskolan är indelad i tre olika avdelningar med åldrarna 1-5 på varje avdelning. Två av avdelningarna ligger i samma hus medan den tredje ligger i ett eget hus. Trots att förskolan är uppdelad i olika avdelningar ska de ändå se det som en förskola. Barnen på de olika avdelningarna är uppdelade i åldersintegrerade grupper och har olika aktiviteter tillsammans under veckan. Anna har arbetat som förskollärare i två och ett halvt år och under den tiden har hon arbetat på denna förskola. Mats har arbetat som förskollärare i elva år och på denna förskola har han arbetat i fyra månader. Anna arbetar på en av de avdelningarna som ligger i samma hus medan Mats arbetar på avdelningen som ligger i ett eget hus.

I Annas förskollärarytbildning ingick det kurser om barns rörelse. Detta tyckte hon var roligt och intressant varför hon valde att läsa extra om rörelse under sin utbildning. I Mats utbildning ingick det också kurser om barns rörelse.

3:2:2 Beskrivning av förskollärarna Ulla och Tina

Ulla och Tina arbetar på en förskola som också ligger i en by men däremot har en närmiljö som bland annat består av hav, strand och skog. Denna förskola ska ses som en förskola men är uppdelad i två avdelningar. En avdelning från 1-3 och en från 3-5 år. På 1-3 års avdelningen arbetar Tina och hon har arbetat som förskollärare i snart nio år och under samtliga år har hon varit på denna förskola. På 3-5 års avdelningen arbetar Ulla som har arbetat som förskollärare i trettiofyra år och fem av dessa har hon varit på denna förskola.

Både Ulla och Tina har läst om barns rörelse i sina utbildningar. Men Tina har också efter avslutad utbildning gått några kurser och tagit del av föreläsningar kring barns rörelse. Kurser som hon har gått har varit gymnastik/gymnastikprogram för barn 1-5 år och barnyoga och en föreläsning som hette ”lekens och rörelsens betydelse för barns utveckling och hälsa”.

3:3 Genomförande

Först kontaktades respektive förskola via telefon där de fick veta vem som gjorde undersökningen, vilken skola detta uppdrag kom ifrån, syftet med undersökningen, frågeställningarna, att medverkan är frivillig och att det kommer vara anonymt. Detta är även saker som Repstad (2007) tar upp att den som utför en undersökning bör tänka på att ta upp vid första kontakt med verksamheten som ska undersökas.

Observationerna gjordes först ute på förskolorna. Dessa gick till som så att, först ritades förskolornas inne- och utemiljö upp och sedan skrevs allt som fanns i de olika rummen och i utemiljön upp.

Vilken miljö man väljer att genomföra intervjuerna i kan påverka resultatet. Det är enligt Repstad (2007) betydelsefullt att välja en ostörd plats och där informanten kan känna sig hemma, som till exempel dennes arbetsplats. Trost (2005) anser också att det är viktigt att intervjuerna genomförs i en så ostörd miljö som möjligt och helst i en miljö där informanten känner sig trygg. Men till skillnad från Repstad så varnar Trost för att genomföra intervjun på informantens arbetsplats eftersom han anser att risken för störningar är stor där. Intervjuerna i undersökningen valdes att göras på informanternas arbetsplats eftersom det var enklast för dem. På de båda förskolorna höll intervjuerna till i ett ostört rum.

Under intervjuerna användes en diktafon. Anledningen till att en diktafon användes var för att det ansågs vara svårt att både prata och skriva utan att tappa fokus kring det som det skulle samtalas om. Enligt Repstad (2007) är det många forskare som rekommenderar användning av diktafon eftersom det finns en del fördelar med denna teknik. Bland annat kan den som intervjuar koncentrera sig bättre om denne slipper skriva och har också lättare för att komma med följdfrågor. När det sedan kommer till analysfasen är det också bra att ha använt sig av en diktafon eftersom det där då går att få en ordagrann återgivning av intervjun. Dessutom är det ett bra tillfälle att kritiskt granska sig själv; vad har jag sagt och gjort under intervjun? Genom detta kan intervjuaren förbättra sina färdigheter som intervjuare till nästa tillfälle (a.a.). Nackdelen med att använda diktafon är att efterarbetet med att lyssna igenom allt

material kräver mycket tid (Patel & Davidsson, 2003). Fördelarna med att använda en diktafon till denna undersökning ansågs överväga nackdelarna.

3:4 Bearbetning av det insamlade materialet

Observationerna som gjordes skrevs rent direkt efter att observationen var genomförd. Observationsmaterialet kommer inte att beskrivas ingående utan de har endast varit till stöd inför intervjuerna. Efter varje intervju lyssnades diktafonen av och det som sagts skrevs ner i ett dokument i datorn. När alla intervjuerna var nedskrivna lästes allt material igenom för att sedan dela upp det som sagts under olika rubriker som var relaterade till syftet och frågeställningarna för att vidare kunna analysera och koppla det till tidigare forskning och teoretiska utgångspunkter.

3:5 Forskningsetiska övervägande

Inför undersökningen informerades informanterna om syftet med undersökningen. Enligt Johansson och Svedner (2004) är det viktigt att inte luras eller föra informanterna bakom ljuset angående undersökningens syfte. Informanterna fick också förklarat för sig att det skulle vara anonymt och att de när som helst kunde avbryta intervjun om det inte kändes bra. I uppsatsen kommer det inte heller vara möjligt att identifiera vilka förskolor det är som har blivit undersökta och det insamlade materialet kommer endast att användas till denna undersökning. Dessa forskningsetiska överväganden är något som Vetenskapsrådet (2001) stödjer. Informanterna har även blivit tillfrågade om det är okej att en diktafon används under intervjun. Enligt Patel och Davidsson (2003) känner inte alla människor sig bekväma med att bli inspelade därför bör intervjuaren fråga om tillstånd först. Innan observationerna gjordes fick personalen först ge tillstånd till det. Eftersom inga barn registrerades under observationerna behövdes det inget tillstånd från föräldrarna.

4. Resultat och analys

I det här kapitlet kommer resultatet av intervjuerna att redovisas och kopplas ihop med frågeställningar, tidigare forskning och teoretiska utgångspunkter. Observationerna som har gjorts kring hur miljön på förskolorna såg ut kommer inte att presentera i texten, utan de har enbart varit till stöd för att lättare kunna förstå och samtala kring miljöerna vid intervjuerna.

4:1 Hur ser förskollärarnas inställning ut angående barns rörelse?

Undersökningen visar att alla förskollärarna anser att rörelsen är en mycket viktig del i barnens vardag på förskolan, eftersom den är grundläggande för barnens motoriska utveckling och för deras inlärningsförmåga. Tina sa följande i intervjun:

Jag var på en föreläsning för något år sedan som handlade om vikten av rörelse för inläringens skull, som gav mig många tankeställare om hur viktigt det är för barnen att få röra på sig och hur tigt det hänger ihop med inlärningsförmågan. Också att det finns ett klart samband mellan motorisk utveckling, känslomässig utveckling och intellektuell utveckling.

Detta stämmer överens med det som Piaget menar om att självkänslan och jagbilden påverkas positivt genom rörelse (Klinta, 1998). Det Tina berättar om att inlärningsförmågan hänger samman med rörelse är något som även Grindberg och Langlo Jagtøien (2000) konstaterar. De menar att rör man sig tillräckligt så mår man också bra och då har man lättare för att koncentrera sig och då blir också inlärningsförmågan bättre. Barn som inte får röra sig tillräckligt i sina uppväxtsår kan hämmas i sin sociala och fysiska utveckling (Folkhälsoinstitutet, 1997). Därför är det betydelsefullt att pedagogerna i förskolan ger barnen goda möjligheter till rörelse. Tina liksom Danilesson m.fl. (2001) tycker också att rörelsen är viktigt eftersom den förebygger ohälsa som fysiska sjukdomar och tillstånd som till exempel, fetma, skört skelett och dålig uthållighet.

Alla förskollärarna är överens om att de tycker att dagens barn rör sig mindre än vad de gjorde förr, vilket också Ericsson (2002) hävdar. Ulla tycker sig också kunna se en trend i att allt fler föräldrar kör sina barn till förskolan istället för att gå. Detta tycker hon är synd eftersom det hade varit ett ypperligt tillfälle för barnen till rörelse. Danielsson, m.fl. (2001) upplever också

att det blir allt vanligare att barnen åker bil till och från förskolan, i och med detta försvinner en del av den vardagliga rörelsen.

Vidare i undersökningen anser alla förskollärarna att många av barnen som är på förskolan är där större delen av dagen. De menar att det då är bra om förskolan kan erbjuda barnen tillfällen till rörelse. Deras tankar kring detta stämmer väl överens med några punkter ur Lpfö 98 som handlar om rörelse. Där det bland annat står att:

”Arbetslaget skall ansvara för att arbetet i barngruppen genomförs så att barnen får stöd och stimulans i sin motoriska utveckling...”

”Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande...”
(Skolverket, 2006, ss 9-10)

4:2 Vilken/vilka möjligheter till rörelse ges barnen på förskolorna?

Förskollärarna på de båda förskolorna tycker att barnen får bra med rörelse i förskolan eftersom de är ute mycket varje dag. Detta är bra eftersom barn behöver rörelse för att orka med vistelsen på förskolan menar Langlo Jagtøien m.fl. (2002). När barnen är ute så är det barnens egna spontana rörelselekar som dominerar, vilket Ahlqvist (1990) hävdar är positivt med tanke på att det är genom den fria leken som rörelsebehovet bäst tillgodoses. Vad barnen gör när de är ute på förskolorna är att klättra, cykla, springa, gå balansgång m.m. Grindberg och Langlo Jagtøien (2000) anser också att det är bra om förskolor kan utnyttja någon gymnastiksal i närheten eftersom barnen kan röra sig ordentligt där. Det visar sig att båda förskolorna i undersökningen använder sig av en gymnastiksal. Dit går de en gång i veckan med barnen för att ha planerad rörelseaktivitet. Två av de intervjuade förskollärarna anser att det är bra med planerade rörelseaktiviteter eftersom de då lättare kan se hur barnen ligger till i sin motorikutveckling.

4:3 Vad anser förskollärarna om och vilken betydelse har förskolans inne- respektive utemiljöer i förhållande till rörelse?

För att göra detta kapitel lättöverskådligt delar jag upp det i underrubrikerna, förskolornas innemiljöer och förskolornas utemiljöer.

4:3:1 Förskolornas innemiljöer

När det gäller innemiljön så tycker tre av förskollärarna att den miljön inte är till för barnen att springa i. De anser att det blir för hög ljudnivå, för stökigt och att det finns saker i vägen som barnen lätt kan springa in i eller ramla över och skada sig på. I motsats till detta anser Grindberg & Langlo Jagtøien (2000) att pedagogerna på förskolor bör tänka på hur de möblerar inomhus så att det finns lite öppna ytor där barnen kan springa, rulla, hoppa, ligga m.m. Förskollärarna i denna undersökning ser annorlunda på rörelse inomhus än vad pedagogerna i Holmqvist och Peltonen (2007) undersökning gör. I deras undersökning anses det vara okej att barnen rör sig livligare inne fastän det blir stökigt. Anna på förskola blå beskrev deras avdelning så här:

Våra lokaler är inte byggda till förskola utan här i dessa lokaler har tidigare varit rektorsexpedition och så. Lokalerna är väldigt avlånga vilket lockar barnen lätt till att springa från ena sidan till andra. Det är något som jag tycker känns negativt eftersom det inte fungerar med att barnen springer omkring inne för det blir stökigt och det är lätt hänt att barnen krockar med varandra.

Grindberg och Langlo Jagtøien (2000) menar att det på förskolor ofta förekommer lugna aktiviteter inne som kräver mindre utrymmen. I denna undersökning verkar inte utrymmena vara orsaken till att det inte förekommer fysiska fartfyllda aktiviteter inne, utan det är snarare att förskollärarna anser att det blir för stökigt helt enkelt. Forskaren Matti Bergstöm i Ericsson (2005) påpekar att barn behöver få utrymme, tid och tillåtelse till rörelse som involverar hela kroppen, och Danielsson m.fl. anser att det bör finnas rörelseintensiva miljöer både inomhus och utomhus, vilket det i de undersökta förskolorna finns utomhus men däremot är det mer begränsat inomhus.

Mats på förskola Blå sa en intressant sak angående innemiljön:

På alla förskolor som jag har varit på så verkar det finnas en oskriven regel om att vi springer inte inomhus.

Mats ställer under intervjun sig frågan om vem det är som störs av att det blir högljutt och stökigt inne. Han anser att det är oss vuxna det stör och inte barnen. På hans avdelning får inte barnen heller ha för fartfyllda rörelser men Mats själv verkar inte ha så mycket emot om det hade varit det. Han menar att hur ofta händer det egentligen att barnen springer och krockar med varandra.

Alla förskollärarna i denna undersökning delar samma uppfattning som de intervjuade pedagogerna i Höglind och Simonssons (2007) undersökning gjorde om att det förekommer mer lugna aktiviteter inomhus. Det finns visserligen ett rum där barnen kan få lyssna på musik och dansa och röra sig lite mera i på alla avdelningarna på de båda förskolorna. Varför man har ett visst rum till detta är för att det inte ska bli spring och stök i alla de andra lokalerna. I detta rum har pedagogerna ordnat så att barnen till viss del kan få röra sig lite mer inomhus. Bereda plats för viss rörelse inomhus anser Grindberg och Langlo Jagtøien (2000) att pedagoger bör tänka på när de planerar sin innemiljö på förskolan.

De intervjuade förskollärarna var alla medvetna om att det är de som pedagoger som går in och bestämmer om barnen får springa inne eller inte. Ulla berättar under intervjun att:

[...] jag kan inte tycka att det ger någonting att låta barnen springa och busa inomhus, utan jag känner bara att barnen får en uppfattning om att man får lov att göra som man vill inomhus, det blir lite gränslöst på något vis.

Även om det hade funnits stora och bra lokaler för barnen till att springa och leka och busa i inomhus så uppfattades det som att tre av förskollärarna inte hade velat ha det medan den fjärde tycker att en sådan lokal hade varit bra. Samma tre förskollärare är överens om att aktiviteter som innehåller spring bättre utförs utomhus där ljudnivån inte blir lika hög.

4:3:2 Förskolornas utomhusmiljöer

Förskollärarna Anna och Mats på förskola blå är i det stora hela nöjda med sin utegård och anser att det finns bra möjligheter för rörelse där. Enligt Granberg (2000) ska förskolans utegård ha en varierande miljön, vilket det finns på förskola blå. På den gården finns det en hinderbana för barnen där de kan krypa under saker, balansera på rep, gå på däck och stockar. Det finns också en klätterställning och träd att klättra i, trappor att gå i och plana ytor att cykla på. De har också en scen där barnen kan lyssna på musik och dansa. Själva underlaget på utegården är inte plant utan lite backigt.

Förutom gården till förskolan har de också en närmiljö som de använder sig av minst en gång i veckan. Det som finns i närmiljön är då skolans utegård som ligger alldeles intill förskolan. Sedan finns det två andra lekplatser i byn och en park där det bland annat finns träd att klättra i och en kulle att springa upp och ner för. Den ena lekplatsen ligger ganska långt bort så det tar lite för lång tid att gå dit med barnen berättar Anna. Närmiljön tycker varken Anna eller Mats är så jätteinspirerande. Exempelvis tycker de att närhet till hav och skog hade varit en mer inspirerande närmiljö att röra sig i.

Förskollärarna Ulla och Tina anser att deras utegård mest är lämpad för de små barnen. Till dem är den tillräcklig med möjligheter att springa, klättra, balansera och cykla. Vidare anser Ulla och Tina att de större barnen behöver en mer utmanande utegård där de kan springa mera, och det finns att tillgå på skolans utegård som ligger intill. Skolans gård använder sig Ulla av till sina barn några gånger i veckan. Hade inte skolans gård funnits så anser Ulla att förskolans utegård hade varit alldeles för liten till alla barn och då hade man varit tvungen att gå iväg oftare till andra ställen med större ytor. Förutom förskolans och skolans utegårdar så finns stranden och havet på rimligt gångavstånd som de försöker gå till minst en gång i veckan. Det finns också en skog i närheten men för tillfället använder de sig inte av den eftersom de har havet som tema nu så är det dit de går. Tina berättar i intervjun att:

Ute i naturen får man allting gratis, där tränas allt naturligt så som sinnesintryck och rörelse.

Förskollärarna på de båda förskolorna ser utevistelsen som en del i den pedagogiska verksamheten, där barnen kan få goda rörelsemöjligheter vilket Norén-Björn (1993) anser är

bra. Enligt honom ska inte pedagogerna se utevistelsen som något avbrott i den pedagogiska verksamheten. Grindberg och Langlo Jagtøien (2000) skriver i sin bok "Barn i rörelse" att förskolan har ansvar för barnen under den bästa tiden på dagen då det är ljus ute. Dagsljus är en viktig förutsättning för att kunna ha utomhusaktiviteter, som i sin tur ger goda möjligheter till grovmotoriska rörelser. Båda förskolorna tar verkligen vara på dagsljuset och är ute så mycket de bara kan med barnen, eftersom de anser att rörelsen bäst tillgodoses där. Ericsson (2002) betonar att rörelseträning inte bara bör ske på förskolans utegård utan gärna också i någon annan miljö som en park eller skog. Detta gör både förskola gul och blå med sina barn, vilket är bra eftersom barnen då enligt Ericsson kan träna både koordination, kroppsuppfattning och rörelse.

4:4 Finns det några skillnader/likheter gällande synen på barns rörelse och miljöns betydelse för rörelsen mellan de två förskolorna?

Likheter mellan de olika förskolorna är förskollärarnas inställning till rörelse. Alla ser rörelsen som en viktig del av barnens vardag. En annan likhet mellan förskolorna är att det inte är tillåtet med fartfyllda aktiviteter som involverar spring inomhus. Eftersom detta inte är tillåtet inomhus så kompenserar båda förskolorna det med att de är mycket ute med barnen. Detta är bra anser Grindberg och Langlo Jagtøien (2000) eftersom inne och utemiljöerna ska komplettera varandra och ses som en helhet. Detta håller däremot inte Danielsson m.fl. (2001) med om då de anser att både inne och utemiljöerna ska vara anpassad så att barnen på bästa sätt kan utveckla sina rörelseförmågor.

Skillnader mellan förskolorna är synen på deras närmiljö. Både Mats och Anna på förskola blå tycker att deras närmiljö är ganska tråkig men de använder sig ändå av den minst en gång i veckan. Ulla och Tina däremot tycker att deras närmiljö är väldigt lyxig med närhet till både skog, hav och strand. Hur mycket förskolorna använder sig av sin närmiljö för rörelse finns det inte några skillnader kring. Barnen på förskola gul är inte ute mer och rör på sig än vad barnen på förskola blå är, trots att de anser att de har en inspirerande miljö att vistas i. När det gäller synen på förskolornas utegårdar och vilken betydelse de har för barnens rörelsemöjligheter så skiljer det sig åt. Här anser förskola blå att deras gård är bra till alla

barnen medan förskola gul anser att deras mest är lämpad för de mindre. Förskollärarna på förskola gul anser att de större barnen där behöver en mer utmanande utegård.

5. Avslutande diskussion

I det här kapitlet kommer en avslutande diskussion av resultatet, metoden och vidare forskning att tas upp.

5:1 Resultatdiskussion

Syftet med undersökningen var att ta reda på vilken syn förskollärare hade ute på två förskolor i Skåne angående barns rörelse. Vidare var också syftet att undersöka förskollärarnas syn på inne- respektive utemiljöerna och hur de påverkar barnens rörelsemöjligheter. Till sist var syfte även att jämföra de båda förskolorna angående synen på barns rörelse och miljöns betydelse för rörelsen. Frågeställningarna anses ha blivit besvarade och syftet uppnått.

Ur resultatet av undersökningen framgår det att alla de intervjuade förskollärarna ser barnens rörelse som en viktig del av utvecklingen för motoriken, självkänslan och inlärningsförmågan. Enligt de intervjuade förskollärarna är det bra att barnen får möjlighet till att röra på sig, med tanke på hur de anser att dagens samhälle ser ut. Deras uppfattning är att barnen idag är mer stillasittande jämfört med förr. Denna inställning överensstämmer med Danielsson m.fl. (2001) som menar att dagens användande av tv och dator har gjort att barnen är mer stilla än tidigare. Likaså upplever både Ulla på förskola gul och Danielsson m.fl. (2001) att det blir allt vanligare att barnen åker bil till och från förskolan istället för att gå eller cykla tillsammans med en förälder. Varför har det då blivit så här? Möjligtvis kan det bero på tidspressen som idag finns i vårt samhälle. Det går kanske helt enkelt fortare att ta bilen eftersom föräldern oftast ska vidare till sitt jobb efter lämningen på förskolan och kommer kanske direkt ifrån jobbet vid hämtningen.

Tolkningen av svaren ifrån intervjuerna kring barnens rörelsemöjligheter i och omkring förskolan på de båda undersökta förskolorna är att de är väldigt lika varandra. Barnen på de båda förskolorna rör sig bra varje dag eftersom de är ute väldigt mycket, och alla förskollärarna är överens om att det är i utemiljön som barnen bäst får sitt rörelsebehov tillgodosett. När barnen är ute så är det övervägande barnens egna spontana rörelseaktiviteter

som främjas. Det är med andra ord barnen själva som bestämmer när och hur de vill röra sig. Uppfattning kring innemiljön var lite annorlunda. Där fick barnen inte själva bestämma när och hur mycket de ville röra sig utan det var pedagogerna som avgjorde när och var de mer livliga fysiska aktiviteterna fick äga rum. Exempelvis har båda förskolorna planerade rörelseaktiviteter i gymnastiksalen.

Varför får det då inte förekomma så mycket livliga fysiska aktiviteter inomhus? Enligt svaren från förskollärarna var det saker som att det blir för stökigt, för hög ljudnivå och att barnen lätt kan skada sig som var olika orsaker som åberopades när det infördes begränsningar av för mycket grovmotoriska rörelser inne på förskolornas avdelningar. Det Mats på förskola blå sa om att det helt enkelt finns en oskriven regel om att man inte springer inomhus kan nog mycket väl stämma. Varför denna regel finns gör en lite fundersam eftersom det anses vara viktigt med barns rörelse men samtidigt får barnen bara röra sig när och där pedagogerna tycker att det passar bäst. Är detta det bästa för barnen tro? Denna oskrivna regel om rörelse inomhus kan nog existera på många fler förskolor, och den kan säkert även förekommer i hemmen. Varför barn inte får tillräckligt med rörelse i hemmen tror Åhs (1986) beror på att många föräldrar är rädda för att saker ska gå sönder och/eller att barnen ska skada sig, vilket säkert kan vara några tänkbara orsaker. Utifrån svaren från intervjuerna är det rädslan för att barnen ska skada sig som bland annat är en orsak till att pedagogerna stoppar när det blir mycket spring inomhus. Resultatet visar även att det främst är de tre kvinnliga förskollärarna som inte tycker om för mycket spring inomhus då de anser att ljudnivån blir för hög och att barnen kan skada sig. Det är helt förståeligt att pedagogerna är rädd för att barnen ska skada sig då de har ett ansvar för dem på förskolan. Däremot uppfattas det som att den manliga pedagogen har en mer tillåtande inställning till spring inomhus. Hade han själv fått bestämma så hade det varit mer okej med fysiska aktiviteter inne. Det här är väldigt intressant att det just är den manliga pedagogen som har den här inställningen. Är det här något typiskt manligt eller kvinnligt? Tycker eller klarar män bättre av vilda lekar och stök än vad kvinnor gör? Detta är ett ämne att fundera kring. En tänkbar slutsats angående rörelse i förskolan är att det inomhus inte finns lika bra möjligheter för grovmotoriska rörelser som utomhus och att det krävs mycket utomhusvistelse för att barnen ska få sitt rörelsebehov tillfredsställt. Denna slutsats är i enlighet med det som Grindberg och Langlo Jagtøien (2000) anser om att inomhus- och utomhusmiljöerna på förskolor ska komplettera varandra och ses som en helhet. Alltså det som barnen inte kan göra inne ska de kunna göra ute.

Avslutningsvis kan det vara intressant att diskutera förskolornas närmiljöer och deras påverkan till rörelse. Närmiljöerna runt omkring de båda förskolorna skiljer sig åt då förskola gul ligger i närheten av skog och hav medan förskola blå inte gör det. Synen förskollärarna har om sin närmiljö skiljer sig också åt då förskola blå önskar sig en roligare närmiljö medan gul är mycket nöjd med sin. Däremot visar resultatet att förskola gul som har en mer tilltalande närmiljö inte utnyttjar sin närmiljö mer till rörelse än vad förskola blå gör. En slutsats att drar av detta är att närmiljöns utformning egentligen inte verkar ha så stor betydelse i relation till barnens rörelsemöjligheter, utan det är nog snarare pedagogernas inställning till barns rörelse som påverkar möjligheterna.

5:2 Metoddiskussion

Nu när undersökningen är avslutad hade det nog varit bättre att använda sig av enkäter istället för intervjuer eftersom många fler pedagoger då hade kunnat medverka. Trots detta har genomförandet av de valda intervjuerna fungerat ganska bra. Det som fungerade mindre bra var att det var svårt med att ställa tillräckligt med följdfrågor. När resultatet analyserades så upptäcktes det frågor som borde ha blivit ställda. Något annat som också var svårt med intervjuerna var att intervjuaren inte visste hur det i verkligheten fungerade på förskolorna. De svar som kom fram under intervjun stämde kanske inte helt överens med hur det verkligen såg ut och fungerade. Det kan också hända att intervjuaren har uppfattat ett svar annorlunda än vad informanterna egentligen har menat. För att i möjligaste mån undvika detta har intervjuerna lyssnats igenom gång på gång.

Innan intervjutillfället ägde rum gjordes observationerna av förskolornas miljöer. Det var väldigt positivt att besöka förskolorna innan intervjutillfällena eftersom intervjuaren då fick en chans till att träffa de personer som sedan skulle intervjuas. Detta möte innan gjorde att själva intervjun sedan kändes mer avslappnad.

Diktafonen som användes under intervjuerna var till stor hjälp. Intervjuaren hade aldrig lyckats få ner så mycket information med bara penna och papper. Visserligen fanns där en nackdel med diktafonen och det var att det tog ganska många timmar att gå igenom allt

material och skriva in det i ett dokument i datorn. Eftersom detta tog lång tid att göra så var antalet intervjuer som valdes att genomföras lagom, med tanke på den tiden som fanns till förfogande för detta arbete.

5:3 Vidare forskning

Vid fortsatt forskning kring detta ämne så hade det varit intressant att jämföra pedagogernas uppfattning kring rörelse med observationer av hur barnen tillåts röra sig i och omkring förskolan. Det hade också varit kul att undersöka hur barnen själva upplever sin miljö i och runt omkring förskolan i relation till rörelse. I undersökningen dök det upp en intressant genusaspekt kring rörelse inomhus. Är det så att män ser annorlunda på rörelse inomhus än vad kvinnor gör? Detta hade även varit intressant att forska vidare kring.

6. Referenslista

Alquist, Ingrid, Klinta, Cia & Sundstedt, Kristina (1990). *Rörelse i förskolan*. Stockholm: Svenska gymnastikförbundet.

Backman, Jarl (2008). *Rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.

Barnombudsmannen (2007-03-20). *Klara, färdiga, gå! Om de yngsta medborgarna och deras rättigheter*. Tillgänglig 2009-10-20.

<http://www.barnombudsmannen.se/Pressmeddelande.aspx?padgid=5967>

Danielsson, A., Auoja, K., Sandberg, M., & Jonsson, B (2001). *Rörelseglada barn. Ett kursmaterial för rörelseutveckling med förskolebarn*. Stockholm: Statens folkhälsoinstitut.

Denscombe, Martyn (1998). *Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.

Ellenby, Ylva (1993). *Barns rätt att utvecklas*. Stockholm: Utbildningsradion.

Ericsson, Gunilla (2002). *Lära ute - Upplevelser och lärande i naturen*. Friluftsförbundet.

Ericsson, Ingegerd (2005). *Rör dig – lär dig. Motorik och inläring*. Malmö: Erlanders Berlings AB.

Folkhälsoinstitutet (1997). *Vårt behov av rörelse*. Stockholm: Folkhälsoinstitutet och Förlagshuset Gothia AB.

Granberg, Ann (2000). *Småbarns utevistelse*. Stockholm: Liber AB.

Grindberg, Tora. & Langlo Jagtøien, Greta (2000). *Barn i rörelse*. Lund: Studentlitteratur.

Holmqvist, Angelica & Peltonen, Carita (2007). *Rörelse och hälsa. En studie om pedagogers tankar om barns rörelse och hälsa i förskolan*. Tillgänglig: 2009-12-11.

http://eprints.bibl.hkr.se/archive/00002154/01/Exarb_Holmqvist_Peltonen.pdf

Höglind, Ethel & Simonsson, Marie (2007). *Barn i rörelse: Hur prioriteras rörelse i förskolan*. Tillgänglig: 2009-12-02.

<http://www.uppsatser.se/om/h%C3%B6glind+och+simonsson/>

Langlo Jagtøien, Greta, Hansen, Kolbjörn & Annerstedt, Claes (2002). *Motorik, lek och lärande*. Göteborg: Multicare Förlag AB

Johansson, Bo & Svedner, Per-Olov (2004). *Examensarbete i lärarutbildningen. Undersökningsmetoder och språklig utformning*. Uppsala: Kunsapsföretaget i Uppsala AB.

Klinta, Cia (1998). *Självföreläsa, kommunikation, rörelseglädje genom sherborneövningar*. Värnamo: Cia Klinta & Eklunds Förlag AB.

Larsen, Ann Kristin (2009). *Metod helt enkelt. En introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Gleerups.

Nilsson, Eva. & Näsmark, Anna-Lisa (1975). *Lek och rörelse för förskolebarn*. Stockholm: Aktiebolaget Tryckmans.

Niss, Gunilla & Söderström, Anna-Karin (2006) *Små barn i förskolan. Den viktiga vardagen och läroplanen*. Lund: Studentlitteratur.

Norén-Björn, Eva., Mårtensson, Fredrika., Andersson, Inger (1993). *Uteboken*. Uppsala: Liber Utbildning AB.

Patel, Runa & Davidsson, Bo (2003). *Forskningsmetodikens grunder*. Lund: Studentlitteratur.

Repstad, Pål (2007). *Närhet och distans – Kvalitativa metoder i samhällsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.

Skolverket (2006). *Läroplanen för förskolan, Lpfö 98*. Tillgänglig: 2009-10-20. <http://www.skolverket.se/sb/d/468#paragraphAnchor0>

Trost, Jan (2005). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet (2001). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Tillgänglig: 2009-10-23. <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Åhs, Olle (1986). *Utveckling genom lek och idrott*. Stockholm: Natur och Kultur.

Bilaga 1

Intervjufrågor

Hur länge har du jobbat som förskollärare?

Hur länge har du jobbat på just denna förskola?

Kan du berätta lite om den här förskolan?

Vilken kunskap har du angående barns motorik?

Har du gått någon utbildning om barns rörelse? Varför? Varför inte?

Vad har du för inställning till barns rörelse?

Hur ser rörelsen ut för barnen här?

Har ni planerade rörelseaktiviteter? Vad då för något? Varför inte?

Tycker du att inommiljön här har någon betydelse för möjligheten till rörelse? Varför tycker du så?

Tycker du att utemiljön här har någon betydelse för möjligheten till rörelse? Varför tycker du så?

Känner du att det finns några hinder till rörelse i inne respektive ute miljön? Varför tycker du så?

Hur ser er närmiljö ut runt förskolan?

Hur använder ni er av er närmiljö i relation till rörelse?